

Hem?irelerin Sa?I?k E?itimi Etkinliklerini Etkileyen Etmenler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hem?irelerin Sa?I?k E?itimi Etkinliklerini Etkileyen Etmenler Ölçe?i*.
Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22863>

Özet

Hemşirelerin Sağlık Eğitimi Etkinliklerini Etkileyen Etmenler Ölçeği, klinik ortamlarda çalışan hemşirelerin hasta ve topluma yönelik yürüttükleri sağlık eğitimi faaliyetlerinin verimliliğini ve kalitesini etkileyen kilit faktörleri tespit etmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, hemşirelik uygulamalarında eğitim süreçlerini engelleyen veya destekleyen içsel ve dışsal etmenleri sistematik olarak değerlendirerek, bu alandaki iyileştirme çabalarına yön vermeyi amaçlamaktadır.

1998 yılında bir yüksek lisans tezi kapsamında bir ölçek geliştirme çalışması olarak ortaya çıkmıştır. Ölçek, hemşirelerin rol algıları, bilgi düzeyleri, kurumsal destek eksiklikleri ve zaman kısıtlamaları gibi etmenleri ölçerek, **sağlık eğitimi etkinliği** üzerindeki çok boyutlu etkileri analiz etmeye olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik, Sağlık Eğitimi, Etkinlik, Engelleyici Etmenler, Algılanan Yeterlilik, Ölçek Geliştirme, Türkiye.

Yazarlar

Kılıńç-Tosun, F.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, sağlık hizmeti sunumunda kritik bir rol oynayan hemşirelerin, bireylere ve gruplara sundukları sağlık eğitimi etkinliklerini belirgin şekilde etkileyen faktörleri bilimsel ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Ölçek, hemşirelerin bu temel sorumluluklarını yerine getirirken karşılaştıkları **yapısal engelleri** (örneğin, iş yükü, personel eksikliği) ve **bireysel yeterlilik algıları**nı kapsamlı bir şekilde incelemeyi hedefler.

Elde edilen veriler, sağlık kurumlarının eğitim programlarını ve personel yönetim stratejilerini optimize etmelerine yardımcı olur. Ölçek, hemşirelerin eğitim rollerine daha fazla odaklanabilmeleri için gerekli olan kurumsal kaynakların ve destek mekanizmalarının belirlenmesinde önemli bir araç işlevi görür.

Yapı

Ölçek, genellikle hemşirelerin sağlık eğitimi rollerine ilişkin algıladıkları **engeller** (barriers) ve **kolaylaştırıcılar** (facilitators) olmak üzere iki ana psikolojik yapıyı ölçmektedir. Engeller boyutu, rol çatırması, zaman kısıtlamaları, eğitim materyallerinin yetersizliği ve kurumsal önceliklerin

eksikliği gibi d??sal veya içsel k??tlamalar? içerir.

Kolayla??r??c?lar boyutu ise hemşirenin kendi yeterliliğine olan inancı, mesleki motivasyonu, yeterli bilgiye sahip olma durumu ve yöneticilerden aldığı pozitif geri bildirim gibi destekleyici unsurlar? temsil eder. Bu çok boyutlu yapı, hemşirelik eğitim süreçlerinin karma??k do??as?n? yansıtabileceği şekilde tasarlanmıştır.

Geçerlik

Ölçek, 1998 yılında K??nç-Tosun tarafından Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yürütülen yüksek lisans tezi çalışması kapsamında geliştirilmiştir. Ölçek geliştirme sürecinin bir gereği olarak geçerlik çalışmaları yapıldığı kabul edilmektedir. Ancak, bu kaynak referansında spesifik geçerlik türlerine (yapı geçerliği, kapsam geçerliği veya ölçüt bağımlı geçerlik) dair detaylı istatistiksel sonuçlar listelenmemiştir.

Kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla uzman görüşüne başvurulmuş olması muhtemeldir. Ölçeğin yapı geçerliği sonuçları ve faktör yükleri gibi detaylı psikometrik veriler için orijinal teze (YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir) başvurulması gerekmektedir.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizlerine dair spesifik katsayılar (örneğin, Cronbach Alfa değeri), kaynak referansında açıkça belirtilmemiştir. Ölçek geliştirme metodolojisi uyarınca, aracın iç tutarlılığı ve zamana bağlı istikrarının (test-tekrar test güvenilirliği) hesaplandığı varsayılmaktadır.

Güvenilirlik sonuçları, ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçümler yapma yeteneğini gösterir. Bu katsayılar, ölçeğin hemşirelik alanındaki farklı örneklerde güvenle kullanılabileceğine dair önemli bir gösterge sağlar.

Faktör Analizi

Ölçeğin çok boyutlu yapısının ampirik olarak doğrulanması amacıyla faktör analizleri kullanılmıştır. Bu analizler, hemşirelerin eğitim etkinliğini etkileyen etmenlerin hangi temel boyutlar altında toplandığını ortaya çıkarmıştır. Faktör analizi sonuçları, ölçeğin maddelerinin teorik olarak öngörülen alt boyutlara (örn., Kurumsal Faktörler, Bireysel Faktörler, Çevresel Faktörler) ne ölçüde yüklendiğini gösterir.

Bu analiz, ölçeğin nihai yapısının belirlenmesinde ve puanlama sisteminin oluşturulmasında temel rol oynamıştır. Ancak, faktör sayısı, varyans açıklama oranlarına ve faktör yüklerine dair spesifik bilgiler kaynakta yer almamaktadır.

Enstrüman

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale), Öz Bildirim (Self-Report) Ölçe?i

Format: Kaynaktan derecelendirme bilgisi mevcut de?ildir. Alan standartlar?na uygun olarak 4'lü veya 5'li Likert Ölçe?i format?nda oldu?u tahmin edilmektedir.

Language Available: Türkçe

Population Group: Hem?ireler ve Sa?l?k E?itimi Alan?nda Çal??an Profesyoneller

Age Group: Yeti?kin (Adult) profesyoneller

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki klinik ortamlarda çal??an hem?ireler üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? yap?larak geli?tirilmi?tir. Orijinal çal??ma, Ege Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'ne ba?l? olarak yürütülmü?tür.

Test Methodology: Kat?l?mc?lardan, sa?l?k e?itimi etkinliklerini etkiledi?ini dü?ündükleri çe?itli faktörlere ne ölçüde kat?ld?klar?n? veya bu faktörleri ne s?kl?kta deneyimlediklerini belirtmeleri istenen standart bir öz bildirim metodolojisi kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Hem?irelik Uygulamalar?, Psikometrik Araçlar, Sa?l?k Hizmetleri, Kurumsal Etmenler, E?itim Etkinli?i, Ege Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Çal??ma, Ege Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir, Türkiye'de tamamlanm??t?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, 1998 y?l?nda yüksek lisans tezi olarak geli?tirilmi?tir. Ölçe?in ticari kullan?m? veya ücretlendirilmesi hakk?nda bilgi mevcut de?ildir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için yazar F. K?l?nç-Tosun'dan veya ilgili enstitüden izin al?nmas? önerilir.

Kaynaklar

K?l?n- Tosun, F. (1998). *Hemþirelerin sađlđk eğitimi etkinliklerini etkileyen etmenlerin belirlenmesine yönelik ölçek geliştirme alđsmasđ* (Yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Sađlđk Bilimleri Enstitüsü, Őzmir.

Tezin erişim linki YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden sağlanmaktadır: tez.yok.gov.tr.

Hemþirelerin Sađlđk Eğitimi Etkinliklerini Etkileyen Etmenler leği Maddeleri

NEMLĐ: Ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Ölçek maddelerinin tam metnine ve puanlama yönergelerine ulaşmak için K?l?n-Tosun (1998) tarafđndan hazırlanan orijinal yüksek lisans tezine bađvurulmasđ gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM